

مرکز اطلاعات و منابع انسانی
مجلس شورای اسلامی ایران

دانشگاه آزاد اسلامی

۱۳۸۳ / ۴ / ۶

واحد کرمان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه آموزشی مدیریت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی

گرایش: منابع انسانی

عنوان

مطالعه تطبیقی جایگاه عدالت در مدیریت اسلامی و مکاتب مدیریتی غرب

نگارش:

معصومه مهرانفر

تابستان ۱۳۸۲

هیأت داوران:

۱- استاد راهنما: دکتر مهدی ابراهیمی نژاد

۲- استاد مشاور: دکتر یوسف بهرام پور

۳- داور: دکتر یدالله جوادی

۴- داور: دکتر سید حمیدرضا علوی

۷۴۳۷۱

جامعه با خواسته های نامحدود و منابع محدود، عرصه تقابل نیروهای اجتماعی برای بیشینه سازی منافع شخصی واقع می شود و دولت به مثابه عمده ترین نهادی که خط مشی ها و اعمالش بر تحقق عدالت اجتماعی یا بی عدالتی در جامعه مؤثر است، وارد عمل می شود و ذات قانون مقید به تحقق عدالت فرض می شود.

از سوی دیگر مجموعه های سازمانی در حکم اجزاء پیکره یک نظام هستند که در جهت بر آوردن آرمانهای سیاسی که توسط حکومتها ارائه می شود فعالیت می کنند. در نتیجه مدیریتهایی چون کلاسیک و نئوکلاسیک که بر اساس افزایش کارآئی و بازده انجام کار ولی نهایتاً بالا بردن میزان سود حاصله برای مؤسسات و سازمانها طراحی شده اند. البته تئوریهای جدید مدیریت نیز (مدیریت اقتضایی، نظریه آشوب، ...) با تأکید بر محوریت اقتصاد شکل می گیرند و خواهان افزایش هر بیشتر سود هستند.

این پژوهش با عنوان « مطالعه تطبیقی جایگاه عدالت در مدیریت اسلامی و مکاتب مدیریتی غرب » انجام گرفته، سعی نموده است با مطالعه سبکهای مدیریتی و بررسی مدیریت اسلامی عدالت را که معیار عملکرد در سیستم اسلامی است در مکاتب مدیریتی غرب نیز جستجو کند. در این تحقیق تعریفی از « عدالت بر مبنای حق » بر اساس آیه ۱۵۹ سوره اعراف بعنوان عدالت حق مدار ارائه شده و تئوریهای مدیریتی کلاسیک و نئوکلاسیک با تأکید بر موضوع عدالت مورد تحقیق قرار گرفته است.

البته شایان ذکر است جهت جمع آوری اطلاعات مورد نیاز (بدلیل کتابخانه ای بودن تحقیق) از منابع مکتوب و مستندات (کتاب، مقالات، کنفرانسها، ...) استفاده شده است. این تحقیق به دنبال یافتن پاسخ سئوالات ذیل است که:

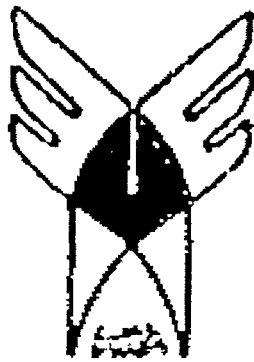
- ۱- تفکرات ماکیاولیستی چه تأثیری در شکل گیری مکتبهای مدیریتی از جمله کلاسیک و نئوکلاسیک داشته است؟
- ۲- رابطه مدیریت با مکتبهای فلسفی- سیاسی چگونه برقرار می شود؟
- ۳- رابطه حکومت و مکاتب فلسفی- سیاسی چگونه رابطه ای است؟
- ۴- رابطه حکومت و مدیریت چگونه است؟
- ۵- عدالت در مکاتب مدیریتی چه جایگاهی دارد؟

بر اساس این سئوالات و پاسخهایی که طی این تحقیق به دست آمد ، مشخص شد که بین تفکر سیستم حاکم و نوع مدیریت اعمال شده ، رابطه ای دو سویه برقرار است؛ یعنی هر زمان که سیستم فکری در جایگاه حاکمیت جامعه ای قرار می گیرد ، جهت نیل به آرمان سیاسی که ارائه شده ، قدم بر می دارد و می توان آن را در هر حرکت در مجموعه ای جستجو کرد .

بدین ترتیب مکتب کلاسیک و نئوکلاسیک در سایه این تفکر ، که قدرت والاترین ارزش است و زرمندان از قدرتمندترین افراد جامعه هستند ، با محوریت افزایش سود پا به عرصه حیات گذاشت . حال که در کشورمان حکومت اسلامی برقرار است و حاکمیت اسلام ایجاب می کند که جامعه با را با معیار عدالت به سر منزل مقصود یعنی تکامل ، رشد و شکوفایی برساند باید موضوع و جایگاه عدالت را در مدیریتهای آن طرح ریزی کرده و به اجرا درآورد.

بر همین اساس در این پژوهش تعریف عدالت حق مدار ارائه شده است که حرکت بر مدار عدالت با شناخت حق میسر می گردد. در این صورت با توجه به تعریف شهید مطهری از عدل، جهت ایجاد توازن در جامعه باید حق را شناخت و با محوریت حق تساوی را جایگزین تبعیض نمود . همچنین بر اساس شناخت حق ، حقوق افراد رعایت شده و به هر صاحب حقی ، حقش اعطا شود و مهمتر از آن استحقاقها در جامعه در چارچوب حق مورد توجه قرار گرفته و جایگاه خود را بیابد

تقسیم بندی موسوی نیز که عدالت را در حوزه اجرایی و توزیعی مورد بحث و بررسی قرار داده با تعریف ارائه شده از عدالت توجیه پذیر است ؛ بدین معنا که : قانون مند کردن رفتارها و محاسبه رفتار انسانها بر حسب قوانین موجود در زندگی اجتماعی و همچنین شیوه های برخورد قانون با معیار حق قابل استخراج و تنظیم بوده ، که در این صورت متوقف بر امر عدالت است . در حوزه توزیعی نیز عدالت که به معنای توزیع منابع کمیاب در عرصه زندگی اجتماعی ، یعنی قدرت ، ثروت و حیثیت است ، ملاک توزیع میتواند با شناخت حق و رعایت آن محقق گردد.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد کرمان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه آموزشی مدیریت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی

گرایش: منابع انسانی

عنوان

مطالعه تطبیقی جایگاه عدالت در مدیریت اسلامی و مکاتب مدیریتی غرب

استاد راهنما

دکتر مهدی ابراهیمی نژاد

استاد مشاور

دکتر یوسف بهرامپور

نگارش

معصومه مهرانفر

تابستان ۱۳۸۲

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

	تقدیم به
	سپاسگزاری
	چکیده
۱	فهرست مطالب
د	فهرست جدولها
س	فهرست نمودار
ش	فهرست شکلها
۱	فصل اول : بیان مسئله
۲	مقدمه
۴	۱-۱ موضوع تحقیق
۴	۲-۱ بیان مسأله
۹	۳-۱ فرضیات و سئوالات تحقیق
۱۰	۴-۱ اهداف تحقیق
۱۱	۵-۱ اهمیت تحقیق
۱۳	۶-۱ تعاریف مفاهیم و واژه ها
۱۳	۱-۶-۱ عدالت
۱۵	۲-۶-۱ قسط
	خلاصه
۱۷	فصل دوم : ادبیات کاوش
۱۸	مقدمه
	۱-۲ بررسی سوابق نظری در زمینه
۱۸	تئوری کلاسیک و نئو کلاسیک
۱۸	۱-۱-۲ تاریخچه و سابقه ماکیاولیسم
۲۰	۲-۱-۲ جامعه و سیاست ایتالیا در دوران ماکیاولی
۳۳	۳-۱-۲ مختصری از بیوگرافی فردریک وینسلوتیلور
۳۴	۴-۱-۲ بررسی مکتب کلاسیک

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳۷	۵-۱-۲ بررسی مکتب نثو کلاسیک
۳۸	۶-۱-۲ تئوری ساخت گرایان
۲۴	۲-۲ عدالت در اسلام
	خلاصه
۴۷	فصل سوم: روش تحقیق
۴۸	مقدمه
۴۸	۱-۳ روش تحقیق
	۱-۱-۳ اهمیت بررسیهای تطبیقی
۴۹	در زمینه سازمان و مدیریت
۵۰	۲-۳ جامعه آماری
۵۰	۳-۳ شیوه و ابزار جمع آوری اطلاعات
۵۰	۴-۳ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
	خلاصه
۵۳	فصل چهارم: یافته های تحقیق
۵۴	مقدمه
۵۴	۱-۴ جایگاه عدالت در ادیان
۵۴	۱-۱-۴ عدالت در آیین زرتشتی
۵۵	۲-۱-۴ عدالت در آیین یهودیت و مسیحیت
۵۶	۳-۱-۴ عدالت در آیین هندوستان و بودایی
۵۶	۴-۱-۴ عدالت در اسلام
	۲-۴ عدالت، برابری و آزادی از دیدگاه
۵۹	مکاتب فلسفی سیاسی
۵۹	۱-۲-۴ آزادی در روایت آموزه لیبرالیسم
۵۹	۲-۲-۴ برابری در روایت آموزه سوسیالیسم
	۳-۲-۴ آمیزه آزادی و برابری در روایت
۶۰	آموزه لیبرال دموکراسی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۶۱	۴-۲-۴ نفع عمومی در روایت آموزه اجتماع گرایی
۶۱	۵-۲-۴ برابری زن و مرد در روایت آموزه فمینیسم
۶۲	۳-۴ رابطه حکومت و مدیریت
۶۳	۴-۴ رابطه حکومت با مکتبهای فلسفی
۶۴	۵-۴ عدالت در روایت حق مدار
	۶-۴ حکومت علوی (ع)، نمونه اعلی
۶۸	برای آموزه حق مدار
	خلاصه
۷۳	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۷۴	مقدمه
۷۴	۱-۵ بحث و بررسی
۷۷	۲-۵ پیشنهادات
۷۷	۱-۲-۵ پیشنادهایی برای مدیران
۷۸	۲-۲-۵ پیشنهاداتی برای دیگر محققین
	خلاصه
	منابع
	فهرست منابع فارسی
	فهرست منابع انگلیسی
	فهرست نامها
	چکیده انگلیسی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فهرست جدولها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴۵	۳-۱ جدول: خلاصه باورها و مشکلات در پنج منظومه عمده اخلاقی
۵۶	۴-۱ جدول: برخی ویژگیهای شش مکتب عمده فلسفی بر اساس طبقه بندی جیمز پی استرپا
۶۵	۴-۲ جدول: ویژگیها و الزامات حکومت حق مدار علوی
۷۲-۷۳	جدول: مقایسه ای بین آرمانها و توجیهات مکاتب فلسفی و اسلام

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فصل اول

بیان مسأله